

סרטים

הכל בגלל הפיפה

הפרשה בכיכובה (פאר, תל-אביב; פולין) היא סאטירה המוכיחה שאם אצל הצרפתים, כפי שמוכיחה הקומדיה האמריקאית היפה, יש צורך במכונת פאר כדי לזכות במעמד חברתי ובקרבתם של ראשי השלטון, הרי אצל הפולנים די בסמוקניג ובחולצה לבנה ונקייה.

הפאמפניני ב"פעמוני האהבה" השתוללות המין והתשוקה

אקטואליות, שהיא כה חיונית לסאטירה, תופסת הפרספקטיבה ההיסטורית. הנשיא אמר: חרה! הסרט מבוסס על ספר ידוע, שתורגם גם לעברית, ניקוד, דיזמה עונה בדרגה, זהו הופיצא של קבצן, מוקיון ומטומטם (אדולף דימשה) שכל חלומו לקבל עבודה כמגנן מנדולינה במועדון לילה. בעזרת חליפת הצרב היחידה שברשותו הוא מחזר על הלפת הציב, נורק מי כל מקום.

במקרה הוא נקלע למסיבה דיפלומטית, גוער בגסות באחד משרי הממשלה שהפיל את צלחתו. מיד מבקשים כולם את קרבתו. המוקיון שאינו יכול להוציא מלה מפיו נדחקים אליו ונערות הוזהר משתשעות כי חברתו.

תוך זמן קצר מציל ניקודם דיזמה את הכמשה ממשר, מתמנה לנשיא הבנק הממלכתי. הוא מרכז בידיו כוח ושלטון והארץ כולה צוהלת לבורותו והתנהגותו הגסה, אפילו כשהוא מטיח בפומבי, בזירת האיגרוף, את המלה: חרה! (פילטוסקי היה ידוע במנהגו להשתמש בפומבי בביטוי זה). לבסוף כורעת כל הארץ לרגליו והנשיא

מציע לו את משרת ראש הממשלה. זה כבר יותר מדי, לכך אין הקבצן מוכן ל"הסכים. הוא מנסה לברוח, נלכד בידי ה"משטרה החשאית, המובילה אותו אל ה"בלתי ידוע.

חברה מטומטמת. ההתייחסות של מתואר בסאטירה זו הוא דיוקן מדויק של דמות החברה הפולנית הורשית בשנים שקדמו למלחמה העולם השנייה. ניוונה וטמטומה של חברה זו, גסותם ובורותם של שליטיה, אשר הביאו להתמוטטותה המהירה של פולין, משמשים מטרה לחיצי הלעג בסרט.

הסרט שהוא חסר ברק, מתבסס כולו על משחקו של אדולף דימשה, קומיקאי תר-בותי, מאופק ובעל כושר הבעה רב.

חוק זה חוק

שטון ככל מחיר (נת, תל-אביב; ארצות הברית) הוא סרט שקשה לדעת אם הוא מנסה לטעון שמערכת השיפוט האמריקאית מושחתת כמעט כמו הפוליטיקאים, או שהפוליטיקאים מושחתים כמו אנשי ה"חוק. על כל פנים שחיתות לא חסרה בשני התחומים. ואם שפוליטיקה אין חוק, הרי בחוק יש הרבה מאוד פוליטיקה.

הכל רק שדברים כה נכונים נאמרים כי צורה כל כך לא משכנעת. אפרם צימבליסט, שהוא לכל הידועות דמות של קאובוי מובהק או בן-טובים שיצא לתרבות, ממלא תפקיד של שופט. כאשר מובא בפניו משפט רצח בו נאשם בנו של מושל המדינה לשעבר ברצח אשתו, הוא מתלבט באיזה צד לצדו. בצד התביעה בה מופיע חברו למפלגה ו"מועמדה לבחירות, או לצד ההגנה המבטיחה לו העלאה בדרגה.

אבל גם שופט הוא רק בשר ודם ומה שקובע לגביו הוא יחסו לאהובים לשעבר (אנני דיקנסון) אשתו של המתחרה-המשחד בהוה (דון אמש).

העניינים אינם כה פשוטים כפי שהם נ"ר. אים והם מסתבכים עוד יותר במהלך העל"ה. לה כאשר מתברר שהרוצח האינו רוצח, התובע החטוב אינו ידיו כל כך טוב והיריב הרע הוא בעצם מלאך, רגע אחד לפני שהוא מחזיר את נשמתו לאלוהים. בקיצור — כולל התכונות ההופכות דרמה למודרמה ונושא רציני לקוריוו פילמאי.

גרוטאות לתחיה

פעמוני האהבה (המרכז, תל-אביב; מקסיקו) מצללים מעל גבי לוחות המ"ר דעות בשיא של יומרה: "אלימות ברוטאלית — השתוללות המין והתשוקה — מלכות הקסמים של תאמה והתשוקה — בסרט זה סנסציוני ביותר של כל הזמנים."

לצורך הסנסציה הוצאה מהמוזיאון סיל"באנה פאמפניני, מי שהיתה מלכת המין האיטלקי בעשור הקודם. במחשוף ענק, הנושר מעת לעת, היא משגעת כפר דייגים מקסיקאיים שלם. את האלימות הברוטאלית כייצג פרננדו ארמנדי. הוא קוטע זרועות בגרון, מנפץ גולגולות באבנים ומנסה לספק את העלמה פאמפניני. או פורצת השתוללות מין ותשוקה, בה מאבדת סיל"באנה את חזיותיה, אך לא את כבודה. ואז היא משתוקקת לשמוע את פעמוני החתונה. לרוע המזל יש לסילבאנה אחות שאינה אלא ז'אן זאק של הכפר (אנה לואיזה פלופר). פרננדו האכזרי מנסה לחלל גם את קדושתה וסופו שהוא מקבל סכין בגבו. למרות שפע זה של יצרים, פעילות מירנית ופליילית וזהה של גרוטאות קולנוע עיוות, אין הסרט מפריע לשקוע בשינה עמוקה.

תדרוך

- אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם:
● חברה שכזאת (בן-יהודה, תל-אביב) — האדם מאחורי הסגנון הוסיף של הפלמ"ח בסרטו של זאב הכבלת. יוסף צור, יוסף בנאי וגדעון זינגר.
● צמוק בשמש (מוגרבי, תל-אביב) — התנגשות אינטרסים במשפחה כושית דלה הוזכה לפתע באוצר. בימינו פואטיה.
● האמריקאית היפה (מקסיס, תל-אביב; אוריון, חיפה) — המכונת כסמל המעמד החברתי הקומדיה מטורפת ומשעשעת של רוברט דארי הצרפתי.
● יוהאנה של המואכים (אורה, חיפה) — כומר פולני הופך לרוצח בנסיגו נו להציל להקת נזירות מדיבוק של תשרי קות אנוש שדבק בהם. יחסי אדם, אלוהים ושטן בסרט בעל צילומים נפלאים.

כיצד מסבירה הפסיכולוגיה את הלהיטות אחר

בכל אחד

חבוי סאדיסטי

שנים, אים הוא חי כיום או לפני אלפים שנה, תמיד הוא יודע הכל. לכל שאלה יש לו תשובה. הוא מוכרח לדעת. כי אי הידיעה יוצרת אצלו חרדה הן ביחס לסביבה והן ביחס לעתידו.

את ילחמו את האדם לחקור בצורה מדעית. אולם אם אותם הדברים שאינו מסוגל לנתח ולפרט לגורמים על מנת למצוא סיבות והסברים, הוא מנסה לארגן ולהסיק באמצעות האמונה. כל אמונת היא הפיסה כוללת הנותנת תמונה חדימשמעתית לסבך של תופעות שונות. האמונת מסבירה לא עלידי פירוק אלא עלידי איחוד.

כך למשל מוסיקה מודרנית הבנויה מדי סוננסים מבטאת את החיים המודרניים — את קולות הטבע שהתמוגו עם הצלילים המיכניים. כך קולת המוסיקה המודרנית, מארגנת ומסבירה לאדם את עולם הצלילים בו הוא חי.

לספרות יש תפקיד דומה. היא צריכה למלא את אותם החללים בעולם האדם שאין להם הסבר עלידי ניתוח אלא בתיאור כולל, כמו קשרים בינאישיים, מאבק של שאיפות, התנגשות בין ערכים למצוריים, תוהו ו"בוהו ברצונותיו של האדם למצוא את עצמו.

כך קרה שדוסטויבסקי הצליח להסביר על בסיס פסיכולוגי מערכת שלימה של יחסיים בין בניאדם הרבה לפני פרויד, וסופי רים שלא ידעו דבר על האדפוס הצליחו לבטא את הדרמה הנצחית של התנגשות ה"נים והאבות.

ספר קטן, מכורך בכריכת עור מהיר דת, הוא אחד החפצים השמורים ביותר בין פקידיו ועובדיו של מוסד צבאיים גדול וידוע בארץ. באותו מוסד קיים תור של עובדים לקבלת הספר. הוא עובד מיד ליד מחזרו של המנהל הראשי עד לאחרון יערי השליחיות. הספר המבוקש הנשמר בקפדנות ובוהירות כה רבה, אינו אלא ספרון כיס, שהוחרם ונאסר להפצה עלידי המשטרה — הייתי כלבתו של הקולונל שולץ.

בעוד שספרון זה הוא כיום בלתי ניתן להשגה, מלאים דוכני מוכרי הספרים ב"אלפי טפסים של ספר אחר, אף הוא ב"הוצאת כיס, שזכה לפירסומת לא פחות: חונו של סרטן להנרי מילר. והנה זה פלא: ספרו של הסופר שהודבק לו תו של פור" נוגרף, אשר ספריו אסורים בהפצה במדינות רבות, אינו זוכה לתפוצה גדולה יותר מאשר ספרוני כיס אחרים למרות שהוא מכיל כמות לא מבוטלת של תיאורי מין ואירוטיקה.

תופעה זו, שיש בה כדי להסביר את התפשטות מגיפת הסטלגים בישראל מעידה על כך שלא התוכן הוא הקובע כאן אלא הצורה.

הפיאנו בכך מחיר

כדי להבין כיצד קרה ששורה של ספרים הכתובים בנפש נמוכה והמכילים תיאורי זוהע מינית הצליחו לעניין שכבות כה רחבות של מבוגרים ונוער, חשוב ל"נתח קודם את תפקידה והשפעתה של הספר שיש בחייו הנפשיים של האדם, בן התקופה המודרנית.

תפקידה של האמונה, שהספרות היא חלק ממנה, לעזור לאדם להבחין ולהבין את עולמו. האדם הוא בריה היודעת הכל. ואין זה משנה אם הוא בן שנתיים וחצי או בן

מחחרת המין

ציור אופייני של סטלג — שילוב של מין ואלימות. בתמונה נראות צעירות נאציות במכנסיים קצרים וסכינים שלופות המענות חיילים אמריקאיים בתוקף שייכותן למחחרת נאצית אחר מלחמת העולם השנייה.